

Posudek oponenta

V Praze dne 6. 5. 2022

dizertační práce:

**Vnímání architektonického prostoru osobami
se zrakovým postižením – materiálová řešení
Praha, Fakulta architektury ČVUT v Praze, 2022**

autor:

Ing. arch. Pavel Lupač

školitel:

prof. Ing. arch. Irena Šestáková

Předložená dizertační práce se zabývá vnímáním prostoru osobami se zrakovým postižením a vychází z teze Design for All, tedy že prostor, který je komfortní pro osoby se zrakovým handicapem, bude zároveň přívětivý i pro osoby bez postižení. Jedná se o další z prací pod vedením školitelky prof. Ireny Šestákové, která se různými aspekty bezbariérového řešení prostředí dlouhodobě zabývá.

Jedná se o velmi aktuální téma, které čím dál více ovlivňuje architektonické řešení veřejného prostoru a staveb.

Práce je zpracována přesvědčivě, není založena pouze na studiu dostupných zdrojů, ale klade velký důraz na vlastní pozorování konkrétních řešení v ČR i zahraničí, byla široce konzultována s organizacemi sdružujícími osoby s handicapem, odborníky na vytváření bezbariérového prostředí, odborníky na počítačovou metody a psychologii. Podstatná část práce se zabývá návrhem prostoru pomocí saliency maps a předkládá experiment, kdy jsou pomocí počítačového algoritmu zpracovány varianty řešení prostoru, které jsou následně ověřovány pomocí vybraného vzorku osob.

Hlubokou znalost problematiky dokládá i výčet grantů s příbuznou tematikou, na kterých se autor podílel, nebo velké množství vlastních fotografií autora, pomocí kterých popisuje konkrétní situace a problémy.

K diskuzi:

Autor zmiňuje v kapitole Vnímání prostředí průhlednost stavby jako jeden z příkladů nevhodného řešení, kdy velké množství skleněných ploch znesnadňuje vnímání prostorů a objektů v něm. Je to ale opravdu takto jednoduché? Architektonické řešení veřejného prostoru je monohvrstevnatá disciplína, kdy je nutné reagovat na komplexní požadavky stake-holderů i složitý kontext. Nezanedbatelná je například funkce transparency jako prostředek pro zajištění sociální kontroly a bezpečí prostoru, tedy jednoho z aspektů inkluzivního prostředí.

Na závěr konstatuji, že předložená práce je zpracovaná na výborné úrovni a je jednoznačně přínosná pro profesi architekta a jako báze pro další výzkum na téma inkluzivního vystavěného prostředí. Předloženou práci doporučuji k obhajobě.

Dalibor Hlaváček

